

PROTOKÓŁ KONTROLI DORAŻNEJ

przeprowadzonej w dniu 28 kwietnia 2016 r.
w **Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O**
ul. Niepodległości 17; 66-470 Kostrzyn n/O

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r. poz.163 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz.543 ze zm.)

zespół kontrolny w składzie:

- **Krzysztof Frisoli** Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 78-1/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r. - *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
- **Krystyna Chabowska** Starszy Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 78-2/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 r.

przeprowadził w dniu 28 kwietnia 2016 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O (*w dalszej części protokołu zwany Ośrodkiem/OPS*) kontrolę doraźną w zakresie zapewnienia pomocy osobom o ograniczonej samodzielności oraz oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Czynności kontrolne w Ośrodku Pomocy Społecznej wynikają z interwencji wpływających do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego od mieszkańców Kostrzyna n/O (osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, chorych, z zaburzeniami psychicznymi) niezadowolonych z przyznanej pomocy.

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 1-6]

Celem kontroli była ocena udzielanego wsparcia pod względem adekwatności występujących potrzeb klientów o ograniczonej samodzielności oraz klientów z zaburzeniami psychicznymi. Kontrola przeprowadzona była metodą losową i obejmowała dokumentację

świadczeniobiorców oraz akta osobowe Dyrektora i pracowników socjalnych w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Zagadnienia wymagające oceny:

1. Warunki do realizacji zadania.
2. Wsparcie dla osób o ograniczonej samodzielności pobierających świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego.
3. Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi pobierających świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Bogumiła Rybińska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O oraz Pani Agnieszka Pundyk – zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O.

Ad. 1. Warunki do realizacji zadania.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy spełnione są wszystkie warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby wykwalifikowanych pracowników socjalnych, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług do pracy socjalnej z osobą/rodziną. Warunkiem realizacji zadań jest również możliwość zaproponowania klientowi odpowiedniej do jego potrzeb oferty (poza wsparciem finansowym), czy możliwość przeprowadzenia z nim osobistej rozmowy, gwarantującej intymność, godność, poczucie bezpieczeństwa klienta. Sprawną realizację zadań umożliwia również współpraca z innymi lokalnie działającymi podmiotami, tj. instytucjami i organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania na rzecz określonych grup klientów.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O mieści się w budynku wolnostojącym, położonym przy ul. Niepodległości 17. Zajmuje pomieszczenia na parterze i I piętrze. Czynny jest od poniedziałku do piątku od godz. 7.00 do 15.00. Pomieszczenia na parterze zajmuje Środowiskowy Dom Samopomocy, który użycza na potrzeby OPS salę stołówek z wydzieloną częścią kuchenną. Ponadto na parterze OPS posiada pomieszczenie Archiwum, pokój sprzątaczek, magazyn chemiczny.

Na I piętrze znajdują się pomieszczenia dla administracji, pracowników socjalnych oraz inne (zaplecze kuchenne, magazyn). Występują bariery architektoniczne ograniczające wejście osobom niepełnosprawnym i osobom starszym - brak windy. W każdym pokoju przebywa 3 pracowników socjalnych, którzy tak planują wyjścia w teren, aby w każdym pokoju codziennie był na miejscu jeden pracownik. Teren miasta Kostrzyna n/O podzielony jest na 10 rejonów opiekuńczych, z czego praca socjalna realizowana jest w 9 rejonach przez pracowników socjalnych, w jednym przez Zastępcę Dyrektora. Wszystkie pokoje w Ośrodku wyposażone są w niezbędny sprzęt biurowy. Klienci mają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w pokoju do przyjęć indywidualnych. Zdaniem Dyrektora warunki lokalowe są dobre, liczba pomieszczeń wystarczająca. W Ośrodku istnieje możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnika 2 razy w miesiącu (drugi i czwarty wtorek).

W Ośrodku działa Klub Integracji Społecznej (sala, toaleta, aneks kuchenny), który usytuowany jest na I piętrze. Z zajęć w Klubie korzystają również uczestnicy Domu Dziennego Pobytu. Własność OPS stanowi przybudówka, w której mieści się Dział świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych (dwa pokoje, aneks kuchenny, toaleta).

Z informacji Dyrektora wynika, że w planach miasta Kostrzyn nad Odrą jest dobudowanie do budynku OPS Domu Dziennego Pobytu (budynek piętrowy, z windą, zapleczem kuchennym, sanitarnym, szatniami, pomieszczeniami do terapii, rehabilitacji). DDP docelowo planowany jest na 20 miejsc. Obecnie trwa procedura projektowa (Postanowienie Nr DN.III.7634.3.16.2016 z dnia 18.04.2016r. Urzędu Marszałkowski w Zielonej Górze w sprawie uzgodnień projektu decyzji – w zał.).

Realizację zadań gwarantuje zatrudnienie pracowników socjalnych w wymaganym ustawowo wymiarze posiadających odpowiednie przygotowanie do wykonywania zawodu, stale podnoszących swoje kwalifikacje. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej określa art. 110 ust.11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 163 ze zm.), który stanowi, iż „*ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących*; Ponadto, zgodnie z ust.12 – *ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej*

niż 3 pracowników socjalnych.

Oceniając spełnienie wymogów ustawowych w zakresie wskaźników zatrudnienia ustalono, że na dzień kontroli w Ośrodku zatrudnionych jest 9 pracowników socjalnych, i przy takim stanie zatrudnienia Ośrodek Pomocy Społecznej nie spełnia określonych wymogów: na 1 pracownika socjalnego przypada 2003 mieszkańców (*Miasto Kostrzyn n/O liczy 18.031 mieszkańców - wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. - GUS*); oraz na 1 pracownika socjalnego przypadają 53 rodziny, z którymi prowadzona jest praca socjalna.

Ponadto ustalono, że również zastępca Dyrektora realizuje zadania pracownika socjalnego, ma przydzielony rejon opiekuńczy (z informacji z-cy Dyrektora wynika, że jest to 10 rodzin), sporządza wywiady środowiskowe i prowadzi pracę socjalną w środowisku. Zadania te zawarte są również w zakresie czynności z dnia 31.08.2010r. (podpisany przez pracownika w dniu 31.08.2010r.). Z tego tytułu Zastępca Dyrektora otrzymuje do wynagrodzenia dodatek w wysokości 125 zł. przyznany na podstawie *Porozumienia zmieniającego warunki pracy i płacy z dnia 29.11.2013r.*, w myśl którego powierzono wykonywanie pracy socjalnej w rejonie opiekuńczym na ½ etatu. Ponadto, aneksem z dnia 01.02.2012r. do zakresu czynności dla Zastępcy Dyrektora dodano obowiązki z zakresu kadr i bhp, za które przyznano dodatek do wynagrodzenia w wys. 300 zł, a ze względu na pełnienie funkcji Zastępcy Dyrektora pobiera dodatek funkcyjny w wys. 600 zł.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 163 ze zm.) pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Przy wprowadzaniu przedmiotowego zapisu ustawodawca uznał, że wykonywanie pracy socjalnej w środowisku rozumiane jako praca wykonywana w terenie, poza siedzibą jednostki nosi znamiona pracy wykonywanej w trudnych warunkach i powinno być wynagradzane dodatkowo. Uznano, że prawo do dodatku powinni mieć pracownicy socjalni, do których podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku. Praca ta powinna być świadczona faktycznie i stale. Należy stwierdzić także, że pracownik socjalny wykonujący swoje obowiązki jedynie lub najczęściej w siedzibie jednostki organizacyjnej podlega innym (mniejszym) obciążeniom, zarówno psychicznym i fizycznym w kontekście zdrowotnym, niż pracownik świadczący stale pracę na rzecz klientów pomocy

społecznej w środowisku. Przedmiotowy dodatek ma być rekompensatą za trudne warunki pracy pracownika socjalnego pracującego w środowisku.

Wobec takiego ustalenia, dla osób zatrudnionych na kierowniczych stanowiskach w ośrodkach pomocy społecznej, co do zasady dodatek nie powinien przysługiwać, ponieważ pobierają oni dodatkowe wynagrodzenie z tego tytułu w postaci dodatku funkcyjnego.

Przy ocenie wskaźników zatrudnienia pracowników socjalnych nie uwzględniono zastępcy Dyrektora, którego wykazano w sprawozdaniu rocznym za 2015r. MPiPS-03 w pozycji „pracownicy socjalni” Dział 1 w. 27. Zgodnie z obowiązującymi zasadami sporządzania sprawozdań MPIPS-03 w zakresie zatrudnienia - liczbę pracowników Ośrodka wykazuje się zgodnie ze stanowiskami wyszczególnionymi w zawartych umowach o pracę. Oznacza to, że np. kierownik ośrodka pomocy społecznej lub jego zastępca wykonujący jednocześnie obowiązki pracownika socjalnego powinni być wykazani wyłącznie w wierszu 25 /kierownicy/lub 26 /zastępca kierownika/, natomiast nie powinni być wykazani np. w wierszu 27.

W toku kontroli ocenie poddano kwalifikacje dyrektora i pracowników socjalnych zgodnie z wymogami ustawowymi. Kwalifikacje dyrektora określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym „osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”.

Ustalono, że Pani Bogumiła Rybińska Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej posiada wymagane kwalifikacje na zajmowanym stanowisku. Od dnia 2 lipca 1990 roku na mocy aktu mianowania pełniła funkcję kierownika, a obecnie - zgodnie z uchwałą Rady Miasta Nr XLIII/334/14 z dnia 25.09.2014r. - pełni funkcję dyrektora. Posiada wykształcenie wyższe mgr oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej (1999r.) Ponadto, spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2014r., poz. 1202 ze zm.).

Pani Agnieszka Pundyk Zastępca Dyrektora posiada wykształcenie wyższe mgr, dyplom w zakresie organizacji i zarządzania instytucjami pomocy społecznej. Spełnia też kwalifikacje niezbędne na stanowisku pracownika socjalnego. Zastępca Dyrektora zajmuje się koordynacją Ośrodka Pomocy Społecznej, sprawuje nadzór nad realizacją zadań pracowników socjalnych, działem świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, prowadzi sprawy kadrowo-płacowe, realizuje zadania pracownika socjalnego - świadczy pracę socjalną w rejonie.

Analizie zostały poddane akta osobowe pracowników socjalnych, pod względem zgodności z wymogami kwalifikacyjnymi oraz podnoszenia kwalifikacji. Z akt wynika, że wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku oraz uprawnienia do pobierania dodatku do wynagrodzenia w wysokości 250 zł za pracę socjalną w środowisku – stosownie do zapisu art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. Nie wszyscy pracownicy socjalni brali udział w szkoleniach tematycznych z zakresu pomocy społecznej. Na 9 pracowników tylko 3 osoby odbyły szkolenia. Tematyka szkoleń to: handel ludźmi, superwizja, uchodźcy. Obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie wynika z art. 119 ust. 2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.

[Dowód: akta kontroli str. 7-41]

Stwierdzono uchybienia w zakresie wskaźnika zatrudnienia oraz uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych. Do rozwiązania kwestia pobierania dodatku do wynagrodzenia za pracę socjalną przez Zastępcę Dyrektora.

Ad. 2. Wsparcie dla osób o ograniczonej samodzielności pobierających świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego

Kontroli poddano dokumentację 5 świadczeniobiorców zasiłku stałego, przyznanego z powodu niepełnosprawności. Akta wybrano metodą losową z uwzględnieniem problemów rodziny tj. samotnie prowadzących gospodarstwo domowe i posiadających znaczny stopień niepełnosprawności. Numery spraw: (1) OPS-8122-S/121/2014; (2) OPS-8122-S/91/2015; (3) OPS-8122-S/45/2015; (4) OPS-8122-S/45/2015; (5) OPS-8122-S/15/2012.

Na podstawie analizy akt ustalono, że we wszystkich wskazanych środowiskach istniała konieczność przyznania pomocy społecznej - finansowej i usługowej. Osoby, akta których poddano analizie, samotnie prowadzą gospodarstwo domowe. Według wskazań zawartych w orzeczeniu, osoby te wymagają stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Z planów pomocy w wywiadach środowiskowych wynika, że zaplanowana pomoc ogranicza się do zapewnienia świadczeń pieniężnych oraz pomocy rzeczowej (żywność), brak również wskazania, jaki był cel przyznanej pomocy, a także nie odniesiono się do potrzeb usługowych. Tylko w dwóch przypadkach: (spr. 4) w wywiadzie odnotowano, że opiekę klientce zapewnia ojciec, który z tego tytułu pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy, natomiast w przypadku sprawy

(3) w wywiadzie odnotowano, iż usługi opiekuńcze są zapewnione. W tym przypadku nie wskazano w jakim zakresie usługi są świadczone oraz kto je zapewnia. Brak też informacji odnośnie potrzeb zapewniania opieki całodobowej w dps, a także informacji o zachowanych zdolnościach klienta i możliwościach w zakresie samodzielnego funkcjonowania w środowisku. W każdym kontrolowanym przypadku stwierdzono, że pracownik socjalny odnotowuje działania prowadzone na rzecz klienta i w pozycji „praca socjalna” podaje np: „wizyta, poradnictwo socjalne, przeprowadzenie rozmów i wywiadów z osobami zobowiązanymi do alimentacji”, czy „ kontakty z rodziną, z instytucjami, pomoc w ustalenia stopnia niepełnosprawności” – nie wskazano jednak jaki był cel pracy socjalnej – nie została konkretnie ukierunkowana.

W dokumentacji dwóch osób znajdują się wywiady środowiskowe przeprowadzone u członków rodziny, na potrzeby ustalenia alimentacji. Pracownik socjalny przeprowadził wywiad zgodnie z art. 103 ustawy o pomocy społecznej – jednak w żadnym przypadku nie została zawarta umowa. W wywiadzie ustalono wysokość kwoty świadczonej przez dzieci (syn-200zł i córka-100zł w przypadku sprawy 1) oraz przez byłą żonę-350zł (spr. 2) na rzecz klientów ubiegających się o przyznanie zasiłku stałego. Ponadto, z wywiadów tych wynika, że syn „*zapewnia ojcu mieszkanie, opłaca wizyty lekarskie, zakupuje leki, deklaruje pomoc finansową, spłacił zadłużenie mieszkania w kwocie 28.000 zł*”, a córka zapewnia „*zakup leków, żywności, pomoc w utrzymaniu czystości w mieszkaniu, dowóz do lekarza*”- (spr. 1); w przypadku sprawy (2) była żona zapewnia pomoc w formie „*realizacji recept, doraźnie odzież, środki czystości, koszt pomocy 350 zł*”. W dokumentacji znajdują się oświadczenia klientów, iż otrzymują ustalone kwoty (1- z dnia 30.05.2016r.; 2- 17.04.2015r.). W obu tych przypadkach deklarowana pomoc została wliczona do dochodu klientów przy wyliczaniu wysokości zasiłku stałego. Wymienione formy wsparcia ze strony członków rodziny na rzecz klientów stanowią formę pomocy rzeczowej, której w myśl art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie wlicza się do dochodu.

Ustalono również w przypadku osoby (spr. 5), że pomimo, iż ojciec ponosi wszystkie koszty związane z utrzymaniem, opłaca za czynsz mieszkania, w którym razem zamieszkuje z klientem, to środków tych pracownik socjalny nie wliczył do dochodu klienta, przy ustalaniu wysokości zasiłku stałego. Takie praktyki mogą świadczyć o nierównym traktowaniu osób niepełnosprawnych.

Analiza akt wykazała, że wśród osób ze złożonymi problemami, oferta wsparcia finansowego polega głównie na przyznaniu zasiłku stałego oraz świadczenia na zakup żywności,

i pracownik podejmuje działania w kierunku zapewnienia minimalnych środków niezbędnych do zapewnienia potrzeb. Brak jednak oferty świadczeń niepieniężnych w formie usług opiekuńczych. Niski jest poziom rozpoznania potrzeb w tym zakresie.

Ponadto, w jednym przypadku stwierdzono niewłaściwe postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. Decyzją Nr 234/2015 z dnia 26.01.2015r. przyznano klientowi zasiłek stały wraz ze składką od dnia 16.01.2015r., tj. od dnia złożenia wniosku wraz z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydanym do dnia 30.11.2015r. Zasiłki przyznano w wysokości: od dnia 16.01.2015r. do 31.01.2015r. – w kwocie 124,90 zł oraz od dnia 01.02.2015r. do 30.11.2015r. - w kwocie 242 zł. Taki sposób wyliczania jest niezgodny z zapisem art. 106 ust.3 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, iż „świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją”. Z orzeczenia wynika, że klient uprawnienia nabył już w dniu 16.07.2014r. (V pkt orzeczenia – „ustalony stopień datuje się od 16.07.2014r.”) – zatem świadczenie przysługuje za cały miesiąc styczeń 2015r.

[Dowód: akta kontroli str. 42-126]

Zadanie realizowane jest z uchybieniami pod względem rozpoznania potrzeb i możliwości klientów o ograniczonej samodzielności i opartego o te elementy kompleksowego wsparcia. Ponadto stwierdzono uchybienia pod względem prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej.

Ad. 3. Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi pobierających świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego.

W ramach czynności kontrolnych ustalono, że w 2015 roku (zgodnie z sprawozdaniem rocznym MPiPS-03) liczba osób którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku stałego wyniosła – 159 (w tym 130 osób samotnie gospodarujących, 29 pozostających w rodzinie – błędy statystyczne w sprawozdaniu MPiPS-03). Ustalono, że w w/w okresie, 25 osób, które pobierały świadczenie pieniężne w formie zasiłku stałego, posiadały orzeczenia Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z kodami chorobowymi 01-U (2 osoby) oraz 02-P (23 osoby).

Skontrolowano dokumentację 5 świadczeniobiorców, korzystających z pomocy w formie

zasiłku stałego – wybrane akta osobowe osób prowadzących samodzielnie gospodarstwo domowe - przedział wiekowy: osoby najmłodsze/najstarsze (stan na dzień kontroli – 20% akt świadczeniobiorców) wypłacanych na podstawie wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności z tytułu zaburzeń psychicznych. Ustalono, że w wywiadach środowiskowych, w każdym skontrolowanym przypadku pracownicy socjalni zbadali i opisali sytuację osoby uprawnionej do świadczeń. Stwierdzono, że dokumentacja była kompletna, zachowane były terminy określone przepisami (data: przyjęcia wniosku o pomoc – sporządzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania – wydania decyzji administracyjnej), odbiór decyzji odbywał się za potwierdzeniem odbioru.

Przedział wiekowy osób pobierających świadczenie wynosi: 32 – 58 lat. Z analizy dokumentacji wynika, że wszystkie osoby prowadzą samodzielnie gospodarstwo domowe. Cztery osoby zamieszkują same, natomiast jedna osoba (ubezwłasnowolniona) mieszka z matką, która równocześnie jest opiekunem prawnym. Cztery osoby utrzymują kontakt z rodziną. Z analizy akt osobowych w/w osób wynika także, że żadna osoba nie pracuje zarobkowo. W jednym przypadku, w okresie objętym kontrolą, osoba przez 4 miesiące była zatrudniona na stanowisku pracy jako pracownik ochrony.

Wszystkie w/w osoby posiadają orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym - jedno orzeczenie jest ważne na okres stały, pozostałe orzeczenia do: 8.04.2016 r., 2018 r., 2019 r. oraz do 2020 r.

Wszystkie w/w osoby w orzeczeniu o niepełnosprawności mają wskazania do korzystania z wsparcia z systemu środowiskowego w samodzielnej egzystencji, tj. korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki (2 osoby wg. potrzeb, 3 osoby wskazane wsparcie); w przypadku trzech osób wskazania do podjęcia zatrudnienia w warunkach pracy chronionej; a w jednym przypadku wymaga opieki w trakcie nasilenia choroby poprzez zapewnienia stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W tym przypadku, z analizowanej dokumentacji – rodzinnego wywiadu środowiskowego wynika, że wskazana osoba funkcjonuje w środowisku prawidłowo (zamieszkuje w mieszkaniu socjalnym). Utrzymuje częste kontakty z rodzicami. Znajduje się pod stałą kontrolą podstawowej opieki zdrowotnej a także poradni zdrowia psychicznego. Z analizy dokumentacji wynika ponadto, że klient stara się o przywrócenie renty socjalnej które ustało

w 2013 roku (posiada ustanowionego pełnomocnika z urzędu do reprezentowania klienta w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gorzowie Wlkp.). Wg. wskazań orzeczenia o niepełnosprawności, klient z racji swojej niepełnosprawności nie może podjąć żadnego zatrudnienia.

Poza świadczeniem pieniężnym w formie zasiłku stałego, dwie osoby otrzymywały świadczenie w formie zasiłku celowego na zakup żywności w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Dwie osoby otrzymywały świadczenie pieniężne w formie dodatku mieszkaniowego, natomiast jedna osoba świadczenie w formie zasiłku pielęgnacyjnego oraz dodatku energetycznego. Dwie osoby otrzymywały również pomoc w formie produktów żywnościowych (paczka żywnościowa). Powodem przyznania świadczenia jest niepełnosprawność oraz ubóstwo.

Z ustalonych planów pomocy dla w/w osób wynika, że w przypadku 2 osób praca socjalna sprowadzała się do udzielenia pomocy w staraniach o ustalenie stopnia niepełnosprawności. W czterech przypadkach - celem głównym jest poradnictwo socjalne oraz wizyty w środowisku, pracownik socjalny nie określił szczegółowo zakresu ani celu (nie wskazano form pomocy oraz planowanych działań). W ocenie kontrolujących, w tych przypadkach przytoczone wpisy w planie pomocy nie są celami, lecz działaniami do niego zmierzającymi. W przypadku 1 osoby, w trakcie przeprowadzonych 5 aktualizacji wywiadu środowiskowych (począwszy od 19.02.2015 do 17.12.2015), praca socjalna polegała m.in. na udzieleniu pomocy w ubieganiu się o udzielenie stopnia niepełnosprawności. Jednak z analizowanej teczki świadczeniobiorcy wynika, że klient uzyskał stosowne orzeczenie o niepełnosprawności w dniu 23.02.2015 r.

W dwóch przypadkach brak ukierunkowanych „konkretnych” działań w celu przywrócenia/utrzymania możliwości społecznego funkcjonowania w środowisku (odnotowane w badanej dokumentacji działania nie wyczerpują całkowitego potencjału w/w osób). Brak ustalonego szerokiego wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego np. aktywizacji zawodowej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych – pomimo wskazań w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. W dwóch badanych przypadkach uwzględniono propozycję skorzystania ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy, jednak wskazane osoby nie skorzystały z propozycji wsparcia z tej formy pomocy (z dokumentu „rodzinnego wywiadu środowiskowego” wynika, że tylko w jednym przypadku osoba nie wyraziła zgody na uczestnictwo w ośrodku, w pozostałych przypadkach, brak adnotacji o wyrażeniu zgody). W przypadku 1 osoby, propozycja skorzystania z wsparcia Środowiskowego Domu

Samopomocy została uwzględniona w pierwszym przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym (2014 r.; osoba opuszczająca zakład karny); brak stosownych wpisów w rubryce: *Plan Pomocy* – formy i zakres proponowanej pomocy, w kolejnych aktualizacjach wywiadów środowiskowych.

[akta kontroli str. 127-164]

Zadanie realizowane jest z uchybieniami pod względem realizacji form (szerokich działań) oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi a także sposobu planowania pomocy na rzecz w/w osób.

WNIOSKI:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej nie spełnia wymaganych wskaźników zatrudnienia pracowników socjalnych.
2. Do rozwiązania kwestia pobierania dodatku do wynagrodzenia za pracę socjalną przez Zastępcę Dyrektora.
3. Nie wszyscy pracownicy socjalni podnoszą swoje kwalifikacje poprzez cykliczny udział w szkoleniach merytorycznych.
4. Brak pełnego rozpoznania potrzeb i możliwości klientów o ograniczonej sprawności i opartego o te elementy kompleksowego wsparcia.
5. Przy prowadzonym postępowaniu w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (zasiłki stałe) nie stosuje się przepisu art. 106 ustawy o pomocy społecznej.
6. Brak realizacji szerokich form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Sposób planowania pomocy nie wyczerpuje całkowitego potencjału i możliwości klientów.
8. Posiadane zasoby lokalowe stwarzają warunki do realizacji zadań pomocy społecznej.

Wniosek zawarty w punkcie 1 stanowi istotne uchybienie, natomiast wnioski w punktach od 2 do 7 - uchybienia.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Dyrektor Ośrodka.

Na tym kontrole zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O, książki kontroli pod nr 19.

Pouczenie

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005r. ze zm.) Kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których: jeden przekazano Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie n/O, drugi Burmistrzowi Miasta Kostrzyna n/O, trzeci egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Dyrektor:

.....

Krzysztof Frisoli
Starszy Inspektor

.....

Bogumiła Rybińska

.....

Krzyszyna Chabowska
Starszy Inspektor Wojewódzki

Kostrzyn n/O dnia 30 czerwca 2016 r.

Gorzów Wlkp., 28 czerwca 2016 r.